

Brussel, 17 maart 2020
REV2 – vervangt de kennisgeving
(REV1) van 27 februari 2018

KENNISGEVING AAN BELANGHEBBENDEN

TERUGTREKKING VAN HET VERENIGD KONINKRIJK EN EU-REGELS OP HET GEBIED VAN CONSUMENTENBESCHERMING EN PASSAGIERSRECHTEN

Het Verenigd Koninkrijk heeft zich op 1 februari 2020 uit de Europese Unie teruggetrokken en is daarmee een “derde land” geworden¹. Het terugtrekkingsakkoord² voorziet in een overgangperiode die op 31 december 2020 eindigt³. Tot die datum is het EU-recht onverminderd van toepassing op en in het Verenigd Koninkrijk⁴.

Tijdens de overgangperiode zullen de EU en het Verenigd Koninkrijk onderhandelen over een akkoord over een nieuw partnerschap, dat met name een vrijhandelsgebied omvat. Het is echter niet zeker of dat akkoord aan het einde van de overgangperiode is gesloten en in werking treedt. Hoe dan ook zou dat akkoord een relatie tot stand brengen die wat betreft de voorwaarden voor toegang tot de markt heel anders zal zijn dan de huidige deelname van het Verenigd Koninkrijk aan de interne markt⁵, de douane-unie van de EU en het btw- en accijnsgebied.

Alle belanghebbenden, en met name marktdeelnemers, worden daarom gewezen op de juridische situatie die ontstaat na het einde van de overgangperiode.

¹ Een derde land is een land dat geen lid is van de EU.

² Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (PB L 29 van 31.1.2020, blz. 7) (hierna “het terugtrekkingsakkoord” genoemd).

³ De overgangperiode kan uiterlijk op 1 juli 2020 eenmalig met ten hoogste 1 of 2 jaar worden verlengd (artikel 132, lid 1, van het terugtrekkingsakkoord). De regering van het Verenigd Koninkrijk sluit een dergelijke verlenging vooralsnog uit.

⁴ Behoudens enkele uitzonderingen waarin artikel 127 van het terugtrekkingsakkoord voorziet. Die uitzonderingen zijn echter niet relevant in het kader van deze kennisgeving.

⁵ Een vrijhandelsakkoord kent bijvoorbeeld niet de begrippen die eigen zijn aan de interne markt (op het gebied van goederen en diensten), zoals wederzijdse erkenning, het land-van-oorsprong-beginsel of harmonisatie. Evenmin voorziet een vrijhandelsakkoord in de opheffing van douaneformaliteiten en -controles, waaronder die betreffende de oorsprong van goederen en de grondstoffen ervan, of invoer- en uitvoerverboden en -beperkingen.

1. AANKOOP VAN PRODUCTEN OF DIENSTEN DOOR CONSUMENTEN IN DE EU BIJ HANDELAREN IN HET VERENIGD KONINKRIJK^{6 7}

Wanneer een consument een overeenkomst sluit met een verkoper in een ander land die zich met zijn commerciële activiteiten, ongeacht met welke middelen, richt op het land van verblijf van de consument, wordt de overeenkomst volgens het EU-recht in het algemeen beheerst door het recht van het land waar de consument zijn of haar gewone verblijfplaats heeft. Het is mogelijk een ander recht te kiezen, maar die keuze mag er niet toe leiden dat de consument de bescherming verliest die hij geniet op grond van bepalingen van het recht van zijn gewone verblijfplaats waarvan niet bij overeenkomst kan worden afgeweken⁸. Op grond daarvan zal de rechter in de lidstaten van de EU⁹ de EU-regels inzake consumentenbescherming blijven toepassen, ook als de handelaar in het Verenigd Koninkrijk is gevestigd. Deze regels zijn met name vervat in:

- de richtlijn oneerlijke handelspraktijken¹⁰;
- de richtlijn consumentenrechten¹¹;
- de richtlijn oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten¹²;
- de richtlijn verkoop en garanties consumptiegoederen¹³;

⁶ In deze kennisgeving wordt niet ingegaan op andere praktische aspecten van grensoverschrijdende aankopen in derde landen, zoals de EU-regels met betrekking tot de belasting over de toegevoegde waarde, douanezaken en invoerbeperkingen.

⁷ Zie de “*Kennisgeving aan belanghebbenden – Terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk en EU-regels op het gebied van burgerlijk recht en internationaal privaatrecht*” voor een meer gedetailleerde beschrijving van de gevolgen van de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk en de relevante bepalingen van het terugtrekkingsakkoord.

⁸ Artikel 6, leden 1 en 2, van Verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I) (PB L 177 van 4.7.2008, blz. 6). Zie voor uitzonderingen op deze algemene regel artikel 6, leden 3 tot en met 4, van Verordening (EG) nr. 593/2008.

⁹ Wat de Britse rechter betreft, is in artikel 66, onder a), van het terugtrekkingsakkoord bepaald dat de collisioneregels van de EU op het vlak van verbintenissen uit overeenkomst (Verordening (EG) nr. 593/2008) in het Verenigd Koninkrijk van toepassing blijven op overeenkomsten die voor het eind van de overgangperiode zijn gesloten.

¹⁰ Richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 84/450/EEG van de Raad, Richtlijnen 97/7/EG, 98/27/EG en 2002/65/EG van het Europees Parlement en de Raad en van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad (“Richtlijn oneerlijke handelspraktijken”) (PB L 149 van 11.6.2005, blz. 22).

¹¹ Richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende consumentenrechten (PB L 304 van 22.11.2011, blz. 64).

¹² Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PB L 95 van 21.4.1993, blz. 29).

- de richtlijn prijsaanduidingen¹⁴ en
- de richtlijn pakketreizen¹⁵.

Wanneer een in de EU verblijvende consument na het eind van de overgangperiode¹⁶ in een lidstaat van de EU een individuele rechtsvordering instelt tegen een handelaar met woonplaats in het Verenigd Koninkrijk, heeft de terugtrekking geen gevolgen voor de vaststelling van de internationale rechtsbevoegdheid van de betrokken rechter voor geschillen die voortvloeien uit door consumenten gesloten overeenkomsten die vallen onder artikel 17, lid 1, onder a) tot en met c), van Verordening (EU) nr. 1215/2012¹⁷, indien de handelaar zijn activiteiten richt op de lidstaat waar de consument zijn woonplaats heeft; in dergelijke gevallen gelden de rechtsmachtregels van de EU op grond waarvan de consument een rechtsvordering kan instellen tegen een handelaar in de lidstaat van de EU waar die consument zijn woonplaats heeft, ongeacht of de handelaar is gevestigd in de EU of in een derde land¹⁸. Voor gerechtelijke procedures die na het eind van de overgangperiode zijn ingeleid, worden de erkenning en de tenuitvoerlegging van een beslissing van een rechterlijke instantie van een EU-lidstaat in het Verenigd Koninkrijk, en vice versa, echter geregeld door de nationale regels in het Verenigd Koninkrijk of de betrokken lidstaat. Na het eind van de overgangperiode is de EU-wetgeving die in de beschikbaarheid van buitengerechtelijke geschillenbeslechting¹⁹ voorziet en de toegang tot onlinegeschillenbeslechting²⁰ vergemakkelijkt, niet langer van toepassing op het

¹³ Richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen (PB L 171 van 7.7.1999, blz. 12).

¹⁴ Richtlijn 98/6/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 1998 betreffende de bescherming van de consument inzake de prijsaanduiding van aan de consument aangeboden producten (PB L 80 van 18.3.1998, blz. 27).

¹⁵ Richtlijn (EU) 2015/2302 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen (PB L 326 van 11.12.2015, blz. 1).

¹⁶ Indien de vordering voor het eind van de overgangperiode wordt ingesteld, worden de rechterlijke bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging geregeld door Verordening (EG) nr. 1215/2012 (artikel 67 van het terugtrekkingsakkoord). Dat is ook het geval wanneer de beslissing na die datum ten uitvoer moet worden gelegd.

¹⁷ Verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB L 351 van 20.12.2012, blz. 1).

¹⁸ Artikel 18, lid 1, van Verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB L 351 van 20.12.2012, blz. 1).

¹⁹ Richtlijn 2013/11/EU van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende alternatieve beslechting van consumentengeschillen (richtlijn ADR consumenten) (PB L 165 van 18.6.2013, blz. 63).

²⁰ Verordening (EU) nr. 524/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende onlinebeslechting van consumentengeschillen (PB L 165 van 18.6.2013, blz. 1).

Verenigd Koninkrijk, en is het platform voor onlinegeschillenbeslechting niet langer beschikbaar met betrekking tot in het Verenigd Koninkrijk gevestigde handelaren.

Wat de handhaving door de overheid betreft (bijvoorbeeld om de beëindiging van een handelspraktijk te verkrijgen), is Verordening (EU) 2017/2394²¹ na het einde van de overgangperiode niet langer van toepassing op het Verenigd Koninkrijk. Dit betekent dat de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk na het eind van de overgangperiode volgens het EU-recht niet meer verplicht zullen zijn medewerking te verlenen bij grensoverschrijdende vorderingen.

Bovendien zijn na het eind van de overgangperiode de EU-regels op grond waarvan bepaalde door de EU-lidstaten aangewezen “bevoegde instanties” de bevoegdheid hebben om verbodsacties in te stellen in een andere lidstaat, niet langer van toepassing op het Verenigd Koninkrijk²².

2. BESCHERMING VAN REIZIGERS BIJ INSOLVENTIE (PAKKETREIZEN)

Volgens het EU-recht zijn in de EU gevestigde organisatoren van pakketreizen verplicht zekerheid te stellen voor terugbetaling en voor repatriëring van reizigers in het geval van insolventie van de organisator²³. Niet in de EU gevestigde organisatoren die pakketreizen verkopen of te koop aanbieden aan consumenten in de EU, of die dergelijke activiteiten op enigerlei wijze op een lidstaat richten, zijn eveneens verplicht zulke bescherming bij insolventie te bieden in elk van de lidstaten waar zij dergelijke reizen verkopen²⁴. Indien een in een derde land gevestigde organisator geen pakketreizen aanbiedt aan consumenten in de EU en zijn verkoopactiviteiten niet op de EU richt (passieve verkoop), is de verplichte bescherming bij insolventie volgens het EU-recht echter niet van toepassing.

Dit betekent dat wanneer de in het VK gevestigde organisator geen pakketreizen aanbiedt in de EU en zijn verkoopactiviteiten niet op de EU richt, de door het EU-recht geboden bescherming bij insolventie na het eind van de overgangperiode niet van toepassing zal zijn bij insolventie van in het Verenigd Koninkrijk gevestigde organisatoren.

Na het eind van de overgangperiode zijn de EU-regels die voorzien in wederzijdse erkenning van de bescherming bij insolventie die overeenkomstig de vereisten van het land van herkomst van de organisator wordt geboden, niet langer van toepassing op de bescherming bij insolventie die overeenkomstig de in het Verenigd Koninkrijk geldende vereisten wordt geboden²⁵. Dit houdt in dat na het eind van de

²¹ Verordening (EU) 2017/2394 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2017 betreffende samenwerking tussen de nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming (PB L 345 van 27.12.2017, blz. 1).

²² Artikel 4 van Richtlijn 2009/22/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende het doen staken van inbreuken in het raam van de bescherming van de consumentenbelangen (PB L 110 van 1.5.2009, blz. 30).

²³ Zie artikel 17, lid 1, eerste alinea, van Richtlijn (EU) 2015/2302.

²⁴ Zie artikel 17, lid 1, tweede alinea, van Richtlijn (EU) 2015/2302.

²⁵ Artikel 18, lid 1, van Richtlijn (EU) 2015/2302.

overgangperiode de bescherming bij insolventie die in het Verenigd Koninkrijk wordt geboden, niet langer voldoet aan de eis dat organisatoren van pakketreizen bescherming bij insolventie bieden overeenkomstig artikel 17 van Richtlijn (EU) 2015/2302.

3. EU-PASSAGIERSRECHTEN

- Vliegtuigpassagiers: na het eind van de overgangperiode zijn de EU-regels inzake de rechten van vliegtuigpassagiers²⁶ niet langer van toepassing op reizigers die vanaf een luchthaven in het Verenigd Koninkrijk naar een luchthaven in een lidstaat van de EU vliegen, tenzij de luchtvaartmaatschappij die de vlucht uitvoert een luchtvaartmaatschappij uit de Unie is, dat wil zeggen een luchtvaartmaatschappij met een exploitatievergunning die is afgegeven door een lidstaat van de EU. Dit betekent dat, ondanks de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie, de rechten van vliegtuigpassagiers die het EU-recht biedt, blijven gelden voor passagiers die vanuit het Verenigd Koninkrijk met een luchtvaartmaatschappij uit de Unie vliegen naar een luchthaven op het grondgebied van een lidstaat van de EU. De rechten van vliegtuigpassagiers die het EU-recht biedt, zijn na het eind van de overgangperiode echter niet van toepassing op vluchten vanuit het Verenigd Koninkrijk naar de EU die door niet in de Unie gevestigde luchtvaartmaatschappijen worden uitgevoerd.

De EU-wetgeving die voorziet in specifieke rechten voor gehandicapten en personen met beperkte mobiliteit die per vliegtuig reizen²⁷, zal echter na het eind van de overgangperiode niet langer van toepassing zijn op gehandicapten en personen met beperkte mobiliteit die met gebruikmaking van commerciële luchtvervoersdiensten vertrekken vanaf een luchthaven in het Verenigd Koninkrijk, daar aankomen of op doorreis zijn. Bepaalde rechten, zoals het recht op bijstand van de luchtvaartmaatschappij, blijven echter van toepassing op passagiers die vanaf een luchthaven in het Verenigd Koninkrijk vertrekken naar een luchthaven in de EU, indien de uitvoerende luchtvaartmaatschappij een luchtvaartmaatschappij uit de Unie is²⁸.

- Scheepspassagiers: de EU-wetgeving inzake de rechten van scheepspassagiers²⁹ blijft na het eind van de overgangperiode van toepassing op passagiers als de haven van inscheping in de EU³⁰ of in het Verenigd Koninkrijk ligt, mits de

²⁶ Verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten (PB L 46 van 17.2.2004, blz. 1).

²⁷ Verordening (EG) nr. 1107/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 inzake de rechten van gehandicapten en personen met beperkte mobiliteit die per luchtvervoer reizen (PB L 204 van 26.7.2006, blz. 1).

²⁸ Artikel 1, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1107/2006.

²⁹ Verordening (EU) nr. 1177/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 betreffende de rechten van passagiers die over zee of binnenwateren reizen (PB L 334 van 17.12.2010, blz. 1).

³⁰ Artikel 2, lid 1, onder a), van Verordening (EU) nr. 1177/2010.

haven van ontschepping in de EU ligt en de dienst wordt verricht door een vervoerder die gevestigd is op het grondgebied van een lidstaat of passagiersvervoer aanbiedt van of naar een lidstaat (een “Unievervoerder”)³¹.

- Autobus- en touringcarpassagiers: de EU-wetgeving inzake de rechten van autobus- en touringcarpassagiers³² blijft na het eind van de overgangperiode van toepassing op passagiers die met een geregelde dienst van of naar het Verenigd Koninkrijk reizen³³, waarbij de instapplaats of de uitstapplaats van de passagier in de EU ligt en de geplande reisafstand 250 km of meer bedraagt³⁴.
- Treinreizigers: de EU-wetgeving inzake de rechten van treinreizigers³⁵ blijft na het eind van de overgangperiode van toepassing op het passagiersvervoer per spoor op het grondgebied van de Unie³⁶, mits de spoorwegonderneming een vergunning is verleend overeenkomstig artikel 17 van Richtlijn 2012/34/EU van het Europees Parlement en de Raad van 21 november 2012 tot instelling van één Europese spoorwegruimte³⁷.

Op de websites van de Commissie over consumentenbescherming (<https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/>) en passagiersrechten (https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/index_nl.htm) is algemene informatie te vinden. Die webpagina's zullen zo nodig worden geactualiseerd.

Europese Commissie
Directoraat-generaal Justitie en Consumentenzaken
Directoraat-generaal Mobiliteit en Vervoer

³¹ Artikel 2, lid 1, onder b), en artikel 3, onder e), van Verordening (EU) nr. 1177/2010 Voor cruisepassagiers gelden specifieke regels, zie artikel 2, lid 1, onder c), van Verordening (EG) nr. 1177/2010.

³² Verordening (EU) nr. 181/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende de rechten van autobus- en touringcarpassagiers (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 1).

³³ Voor passagiers die van ongeregelde vervoersdiensten gebruikmaken, gelden specifieke regels, zie artikel 2, lid 3, van Verordening (EG) nr. 181/2011.

³⁴ Artikel 2, lid 1, van Verordening (EU) nr. 181/2011.

³⁵ Verordening (EG) nr. 1371/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 betreffende de rechten en verplichtingen van reizigers in het treinverkeer (PB L 315 van 3.12.2007, blz. 14).

³⁶ Artikel 2, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1371/2007.

³⁷ PB L 343 van 14.12.2012, blz. 32.